

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5392/2564

นาง ภ. ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาง จ.โจทก์ นาย พ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 4, ป.วิ.อ. มาตรา 5, ป.วิ.อ. มาตรา 6, ป.วิ.อ. มาตรา 170, ป.วิ.อ. มาตรา 195, ป.อ. มาตรา 177, ป.อ. มาตรา 264, ป.อ. มาตรา 265, ป.อ. มาตรา 268, ป.วิ.อ. มาตรา 28

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่จำเลยอ้างสัญญาซื้อขายที่ดินระหว่างมารดาโจทก์กับจำเลยเป็นพยานหลักฐานประกอบคำเบิกความของจำเลยในคดีแพ่ง ผู้เสียหายที่แท้จริงในความผิดฐานใช้เอกสารปลอมคือมารดาโจทก์เพราะการอ้างเอกสารดังกล่าวอาจมีผลให้มารดาโจทก์แพ้คดี โจทก์เป็นเพียงผู้เข้าเป็นคู่ความแทนที่มารดาโจทก์ในคดีแพ่ง มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้คดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลเสร็จไปแทนผู้ตายเท่านั้น โจทก์มิใช่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดของจำเลย ทั้งมิใช่บุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 4, 5, 6 แม้ศาลชั้นต้นได้สวนและมีคำสั่งว่าคดีมีมูลให้ประทับฟ้องแล้ว และป.วิ.อ. มาตรา 170 บัญญัติว่า คำสั่งของศาลที่ให้คดีมีมูลย่อมเด็ดขาด กรณีดังกล่าวเพียงแต่หมายถึงคู่ความไม่อาจอุทธรณ์ฎีกาโต้แย้งคำสั่งศาลชั้นต้นให้คดีมีมูลได้ แต่หากคดีขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และเห็นว่าโจทก์มิใช่ผู้เสียหาย คดีไม่มีมูลความผิด ศาลอุทธรณ์ย่อมมีอำนาจพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับความผิดฐานดังกล่าวได้ เพราะเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177, 264, 265 และ 268 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่า คดีมีมูลเฉพาะข้อหาใช้เอกสารสิทธิปลอม (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2555) ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 ให้ประทับฟ้องในข้อหาดังกล่าว ส่วนข้อหาอื่นให้ยกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับข้อหาใช้เอกสารสิทธิปลอม (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2555) ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 เสียด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นตามที่คู่ความมิได้โต้แย้งกันในชั้นนี้ว่า จำเลยกับพวกอีกรวม 5 คน เป็นโจทก์ฟ้องนาง จ. มารดาโจทก์เป็นจำเลยต่อศาลชั้นต้น เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 91/2553 ขอให้มีการสั่งว่า ที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) เลขที่ 296 เป็นของจำเลยกับพวกตามส่วนที่จำเลยกับพวกครอบครอง ห้ามนาง จ. และบริวารยุ่งเกี่ยว และให้นาง จ. ไปจดทะเบียนแบ่งแยกโฉนดสิทธิครอบครองทางทะเบียนให้จำเลยกับพวก ถ้านาง จ. ไม่ไป ให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย โดยคำฟ้องในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลย จำเลยกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2539 นาง จ. แบ่งขายที่ดินเนื้อที่ประมาณ 2 งานให้แก่จำเลย โดยไม่ได้ทำสัญญาซื้อขายและไม่ได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพียงส่งมอบการครอบครองให้แก่จำเลย และเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2542 นาง จ. แบ่งขายที่ดินให้จำเลยเพิ่มอีกเนื้อที่ประมาณ 1 งาน โดยมีการทำสัญญาซื้อขายและส่งมอบการครอบครองแก่จำเลย แต่ไม่ได้ไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ นาง จ. ให้การต่อสู้คดี โดยในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลย นาง จ. ให้การว่า ไม่เคยแบ่งขายที่ดินให้แก่จำเลย สัญญาซื้อขายที่ดินที่จำเลยอ้างเป็นเอกสารปลอม ในระหว่างพิจารณาของ

ศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าว นาง จ. ถึงแก่ความตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งแต่งตั้งโจทก์เข้าเป็นคู่ความ แทนนาง จ. ในวันสืบพยานจำเลยกับพวกในคดีดังกล่าว จำเลยอ้างสัญญาซื้อขายระหว่างนาง จ. กับจำเลยต่อศาลชั้นต้น ประกอบคำเบิกความของจำเลยที่ว่า นาง จ. แบ่งขายที่ดินแก่จำเลย ต่อมาศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวมีคำพิพากษายกฟ้องจำเลยกับพวกเป็นคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 607/2555 หลังจากนั้นโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาง จ. ฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาคดีนี้ กล่าวหาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 91/2553 หมายเลขแดงที่ 607/2555 ฐานปลอมสัญญาซื้อขาย ฐานใช้เอกสารปลอม เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 อันเป็นวันที่จำเลยนำสัญญาซื้อขายฉบับดังกล่าวไปยื่นต่อศาลชั้นต้นในคดี ดังกล่าว และฐานใช้เอกสารปลอม เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2555 อันเป็นวันที่จำเลยอ้างส่ง สัญญาซื้อขายฉบับดังกล่าวประกอบคำเบิกความของจำเลย ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดฐานปลอม เอกสารกับใช้เอกสารปลอม เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ไม่ อุทธรณ์ ความผิดฐานปลอมเอกสารกับใช้เอกสารปลอม เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 จึงเป็นอันยุติ ไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ส่วนความผิดฐานเบิกความเท็จ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิจารณา ยกฟ้อง โจทก์มิได้ฎีกา ความผิดฐานเบิกความเท็จจึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 คงมีปัญหามาตามฎีกาของโจทก์เพียงว่า ความผิดฐานใช้เอกสารปลอม เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2555 ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 6 วินิจฉัยว่าโจทก์มิใช่ผู้เสียหาย พิจารณายกฟ้องนั้น มีมูลหรือไม่ เห็นว่า บุคคลซึ่งจะมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล ต้องเป็นพนักงานอัยการหรือผู้เสียหายตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28 และผู้เสียหายหมายความว่าบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทน ได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 4, 5 และ 6 ตามมาตรา 2 (4) การที่จำเลยอ้างสัญญาซื้อขายที่ดินระหว่าง นาง จ. กับจำเลยเป็นพยานหลักฐานประกอบคำเบิกความของจำเลยในคดีแพ่งดังกล่าว ผู้เสียหาย ที่แท้จริงคือนาง จ. เพราะการที่จำเลยอ้างส่งเอกสารดังกล่าวอาจมีผลทำให้นาง จ. แพ้คดี โจทก์ เป็นเพียงผู้เข้าเป็นคู่ความแทนนาง จ. ในคดีแพ่ง มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้คดีที่ค้าง พิจารณาอยู่ในศาลเสร็จไปแทนผู้ตายเท่านั้น โจทก์จึงมิใช่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการ กระทำความผิดของจำเลย ทั้งมิใช่บุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายดังบัญญัติไว้ในมาตรา 4, 5 และ 6 อีกด้วย ประกอบกับพยานหลักฐานในสำนวนไม่ปรากฏว่า คดีแพ่งดังกล่าวถึงที่สุดโดย ศาลมีคำพิพากษาว่าสัญญาซื้อขายระหว่างนาง จ. กับจำเลยเป็นสัญญาปลอมดังข้อต่อสู้ของนาง จ. โจทก์ในฐานะทายาทและผู้จัดการมรดกของนาง จ. จึงมิใช่ผู้เสียหายที่จะมีอำนาจฟ้องจำเลย เป็นคดีอาญาคดีนี้เพราะเหตุจากการที่จำเลยอ้างส่งสัญญาซื้อขายที่ดินระหว่างนาง จ. กับจำเลย เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งดังกล่าว และแม้คดีนี้ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งว่า ความผิดฐานใช้เอกสารปลอม เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2555 มีมูลความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 ให้ประทับฟ้องไว้พิจารณา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 170 บัญญัติว่าคำสั่งของศาลที่ให้คดีมีมูลย่อมเด็ดขาด กรณีดังกล่าวเพียงแต่ หมายถึงคู่ความไม่อาจอุทธรณ์ฎีกาโต้แย้งคำสั่งศาลชั้นต้นให้คดีมีมูลได้ แต่หากคดีขึ้นมาสู่ การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 6 และศาลอุทธรณ์ภาค 6 เห็นว่า โจทก์มิใช่ผู้เสียหาย คดีไม่มีมูล ความผิดฐานใช้เอกสารปลอม เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2555 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ย่อมมีอำนาจพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับความผิดฐานดังกล่าวได้ เพราะ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์ภาค 6 มีอำนาจ

ยกขึ้นวินิจฉัยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง คำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

อธิคม อินทุภูติ · พิชัย เพ็งผ่อง · จรัญ เนาวพนานนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5392/2564>